

## **СЕКЦІЯ «МОДЕРНІЗАЦІЯ СКЛАДОВИХ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА РИЗИКИ**

**Бурковська А. В.,**

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри  
фінансів, банківської справи та страхування*

**Вицина С. О.,**

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету  
Миколаївський національний аграрний університет  
м. Миколаїв*

### **РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

У сучасних умовах функціонування України виникла необхідність посилення системної роботи в її банківському секторі, що спричинено і останньою глобальною кризою, і воєнним станом у державі, які виявили слабкі місця у регулюванні банківською діяльністю. Нині необхідно уберегти всю банківську систему, а не лише окремі банки, від загрози втрати стабільності. В складних умовах воєнного стану банки продовжують працювати. Вони надають послуги своїм клієнтам в онлайн-режимі, щоб гарантувати безпеку обслуговування, застосовують нові банківські продукти і індивідуальний підхід до кожного клієнта. Але кількість працюючих банків зменшилася.

Питанням регулювання банківської діяльності достатню кількість уваги у своїх дослідженнях приділяли відомі вітчизняні вчені, серед яких М. Андрієнко [1], С. Белай [4], М. Зубок [3], А. Олефір [2], М. Сугоняка, В. Шако [1], та інші.

Регулювання банківської діяльності – це одна з функцій державного управління. Реалізація цієї функції державою здійснюється через уповноважені органи (в основному через Центральний банк).

Регламентація процесу регулювання банківської діяльності відбувається в Україні згідно положень основного Закону України – Конституції, а також Законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» та інших законодавчо-нормативних актів нашої держави.

В Україні регулятором діяльності банків виступає Національний банк України (далі - НБУ). Регулювання банківської діяльності здійснюється як на макро-, так і на мікрорівні: на макрорівні – через регулювання процесів, пов'язаних з грошово-кредитними відносинами (грошово-кредитне регулювання) та забезпеченням стабільності діяльності фінансових ринків; на мікрорівні – через регулювання окремих елементів банківської системи країни без безпосереднього державного втручання у їх оперативну діяльність [1- 4]. НБУ в умовах воєнного стану здійснює заходи запобігання непродуктивному виведенню капіталу та захисту міжнародних резервів України.

Говорячи про головну причину регулювання діяльності вітчизняних банків, слід зазначити, що банківські установи другого рівня банківської системи України здійснюють депозитно-чекову (вторинну) емісію національної

валюти, а така їх спроможність щодо створення грошей потребує відповідного регулювання зі сторони НБУ (регулятора).

Крім того, банківські установи, здійснюючи свою активність навіть в період воєнного стану в Україні, є джерелом кредитів і інвестицій для реального сектору економіки країни, що також потребує регулювання Центральним банком.

Функціонування вітчизняних банківських установ в умовах конкуренції на фінансовому ринку передбачає впровадження новітніх інноваційних технологій (FinTech). Такі сучасні технології застосовуються і у сфері інвестиційної діяльності банківських установ, і у сфері кредитування, і у сфері платежів, а це містить і наявність певних ризиків - здійснення кіберзлочинів.

Ми погоджуємося з існуючою точкою зору [5], що кібербезпека в сфері здійснення банківських послуг потребує регулятивних дій щодо попередження та унеможливлення кіберризиків.

Регулювання банківської діяльності передбачає як здійснення контролю за функціонуванням банківських установ відповідно до рівнів регулювання, у тому числі за виконанням законодавчо-нормативних актів, що регламентують відносини між банківськими установами, так і розроблення управлінських дій, покликаних усунути невідповідність фактичних показників діяльності банківських установ їх цільовим параметрам [2-4].

Регулювання діяльністю банківських установ повинно здійснюватися, на нашу думку, не тільки з позиції одержання українськими банківськими установами максимальних прибутків при мінімальних ризиках функціонування, а і з позиції створення відповідних умов для забезпечення стійкого розвитку та високої вартості банківського бізнесу.

Отже, регулювання діяльністю вітчизняних банківських установ покликане створити відповідні сприятливі умови для ефективного системного функціонування банківських установ у конкурентному середовищі. Вважаємо, що одним із головних критеріїв дієвості банківського регулювання в Україні має стати збереження банківською системою своєї стійкості, що особливо актуально в умовах виникнення загроз економічній стабільності країни під час воєнного стану.

#### **Список використаних джерел:**

1. Андрієнко М. В., Шако В. А. Механізми реалізації державної екологічної політики на регіональному рівні. Інвестиції: практика та досвід: наук. фах. видання. 2017. № 18. С. 47 – 53.
2. Олефір А. О. Правові механізми антикризового державного регулювання економіки. Теорія і практика виробництва: наук.- практ. журнал. 2015. Вип. 1(7). С. 1–18.
3. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності. URL: [http://shron.chtyvo.org.ua/Zubok\\_M\\_I/Bezpeka\\_bankivskoi\\_diiialnosti.pdf](http://shron.chtyvo.org.ua/Zubok_M_I/Bezpeka_bankivskoi_diiialnosti.pdf) (дата звернення 19.10.2022).
4. Белей С. В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика: монографія. Харків, 2015. 349 с.
5. Мазаракі А. А., Волосович С. В. FinTech: монографія. Київ, 2019. 308 с.